

Täysistunto

Tiistai 5.11.2024 klo 14.00—17.43

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuuslain 6 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 105/2024 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 10/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 10/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Meille tämän esittelee valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Sirén. Olkaa hyvä.

Keskustelu

17.15 **Saara-Sofia Sirén kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jatketaan varhaiskasvatuksen ja myös kuntien normien purun parissa. Esittelen nyt työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön numero 10, joka koskee hallituksen esitystä numero 105 kuluvalta vuodelta, ja kysymys on esityksestä eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuuslain 6 a §:n muuttamisesta.

Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhdenvertaisuuslakia sillä tavalla, että varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien velvoite laatia varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisia yhdenvertaisuussuunnitelmia poistetaan. Varhaiskasvatuksen järjestäjillä ja palveluntuottajilla olisi kuitenkin edelleenkin velvollisuus, yleinen velvollisuus, arvioida toimintansa vaikutuksia eri väestöryhmiin ja yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Tämä velvoite yhdenvertaisuuden edistämisestä ei siis ole muuttumassa.

Lisäksi näiden varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien olisi laadittava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suunnitelma voitaisiin jatkossa tehdä yhteisesti koskemaan kaikkia varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan vastuulla olevia toimipaikkoja. Kunta vastaisi suunnitelman laatimisesta myös sen alueella toimivien perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoiden osalta. Nythän keskustelu on käynyt pääasiassa päiväkotien ympärillä, mutta tässä esityksessä todellakin huomioidaan myös perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys vähentää kuntien ja muiden varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien hallinnollisia tehtäviä, ja tätä kautta nähdään myös yhteys niihin säästöihin, joita nyt pyritään hakemaan. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää ymmärrettävänä, että normeja pyritään purkamaan, ja yhtyy tavoitteeseen, että painopistettä siirretään hallinnollisista tehtävistä sinne lasten parissa tehtävään käytännön työhön, joka on tietenkin varhaiskasvatuksen ydintä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2024 vp

Valiokunta korostaa, että velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa ei poistu, vaikka velvollisuus laatia toimipaikkakohtainen yhdenvertaisuussuunnitelma poistuukin, ja tätä on tarpeen korostaa käyty keskustelu huomioiden. Todellakin tämä velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa säilyy, ja se on äärimmäisen tärkeää. Yhdenvertaisuuden edistäminen varhaiskasvatuksessa on perusteltua lasten hyvinvoinnin näkökulmasta. Valiokunta kannustaa kuntia ja muita varhaiskasvatuksen järjestäjiä laatimaan toimipaikkakohtaisia suunnitelmia jatkossakin silloin, kun niille arvioidaan paikallisesti olevan tarvetta.

Arvoisa puhemies! Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on saanut sivistysvaliokunnalta lausunnon, jonka mukaan yhdenvertaisuuden suunnitelmallista edistämistyötä on jatkossakin mahdollista toteuttaa siten, että se on luonteva osa varhaiskasvatuksen kunkin toimipaikan työyhteisön toimintaa sekä tukee sen johtamista ja henkilöstön osaamisen kehittämistä. Valiokunta yhtyy tähän sivistysvaliokunnan näkemykseen, eli työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on tästä samaa mieltä.

Tämä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotuksena on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 105/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Tähän mietintöön sisältyy vastalause, joka sisältää hylkäysehdotuksen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.20 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä edustaja Sirén esitteli hyvin tämän käsittelyn.

Tuon tässä esiin, että tähän liittyy vastalause. Vastalause lähtee lähinnä siitä ajattelusta, että tässä ei ole riittävästi huomioitu lasten etuja. Se on tässä se ydin.

Toinen kysymys tässä on se, että tämä tuli voimaan viime vuoden alussa eli vuoden 23 alussa, jolloin laajennettiin velvoitetta tehdä yhdenvertaisuussuunnitelmia. Sinänsä tämä kokemus tästä on tosi lyhytaikainen. Siinä mielessä tämän toimivuuttakaan ei vielä ole ihan tarpeeksi pystytty näyttämään.

Tässä on ollut se perusidea, että tämä toimipaikkakohtainen yhdenvertaisuussuunnitelma menee lähemmäs sitä lasten arkea ja ottaa paremmin huomioon sen tilanteen, mikä siellä toimipaikkakohtaisesti on. Siinä mielessä tämä on vähän taka-askel siihen työhön, mitä kunnissa pitäisi tehdä näitten asioitten osalta. Siihen, kuinka suuri työmäärä tämän ympärillä on ollut: Täällä lakiesityksessä kuitenkin puhutaan vain paristakymmenestä tuhannesta eurosta noin vuositasonalla. Senkin säästö nyt on vähän sellainen, että pystytäänkö osoittamaan, kuinka paljon tämä tosiasiallisesti työmäärää sitten pienentää.

Tärkeämpi on huomio, että jos tällaisen muutoksen seurauksena, jossa ei ole kaikkia näkökohtia otettu riittävästi huomioon, joku lapsi tai nuori joutuu syrjäytymiskiarteeseen, niin se on sitten jo yhteiskunnallisesti paljon isompi kysymys.

Tässä mielessä olisi pitänyt katsoa ensin tämä kokonaisuus, miten tämä nykyinen tilanne toimii, kun tämä on ollut viime vuoden alusta voimassa ja sitten on ruvettu miettimään tätä. Tässä mennään nyt aika nopealla tahdilla eteenpäin. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2024 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 105/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.